

De drie taalgroeimiddelen: taalruimte

**BRUSSEL
VOL TAAAL**

Kinderen krijgen de kans om de taal te gebruiken.

Beurtruimte

Schep beurtruimte

- Beperk je eigen beurtruimte.
- Geef minimale responsen.
- Accepteer stiltes.
- Maak afspraken over de beurten die kinderen krijgen.

Stimuleer beurtinitiatief bij stille en laag-taalvaardige kinderen

- Nodig uit tot beurtmelden. Laat kinderen bijvoorbeeld iets voordoen of aanwijzen om ze te betrekken.
- Stimuleer tijdig.
- Gebruik een lijstje aandachtskinderen.

Bewaak spreekbeurten

- Negeer beurtdefjes! Een spreker heeft het recht zijn spreekbeurt af te ronden.
- Zorg voor oogcontact met de spreker.
- Geef minimale responsen (verbaal en non-verbaal). Maak bijvoorbeeld achtergrondgeluiden: *Ja, mm, echt, aha, zo ...* Dat geeft de spreker positieve steun zonder te storen.

Onderwerpsruimte

Stimuleer en honoreer onderwerpsinitiatief (Zo nodig: parkeer het onderwerp en neem het later terug op.)

- Stel een open en concrete startvraag.
- Gebruik materialen en inspiratie.
- Laat kinderen vooraf nadenken over het thema.
- Laat vooraf tweetalgesprekjes voeren.
- Beperk eigen initiatief.

Stimuleer leerlingen hun onderwerpen uit te bouwen

- Geef minimale responsen (verbaal en non-verbaal).
- Gebruik 'vertel ...' om door te laten praten.
- Spiegel een woord van de spreker op vraagtoon.
- Stel zo nodig een open vraag.

Stimuleer leerlingen op elkaar in te gaan

- Stel vragen als 'Wie is het met A eens?'.
- Maak afspraken over beurtprocedures (doorgeefregels).
Zo wordt het interactieproces een mooi voorbeeld van **betekenisonderhandeling**.

Bron: Verhallen, M. en Walst, R. (2011). *Taalontwikkeling op school*. Bussum, Nederland: Uitgeverij Coutinho, p. 182 en p.188.